

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Δ΄ ΚΥΚΛΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ (2023-2024)

**Επανεξετάζοντας σύνορα και όρια:
Ανθρωπολογικές οπτικές και δημόσιες παρεμβάσεις**

Performance οίκαδε (Αλέξανδρος Πλωμαρίτης)
[Επιλογή: Δρ. Χριστίνα Γραμματικοπούλου]

Τα σεμινάρια του Δ΄ Κύκλου Εθνογραφείν (2023-2024) που είχαν προγραμματιστεί για τις 11 Μαρτίου και 1 Απριλίου 2024 δεν θα πραγματοποιηθούν και το πρόγραμμα των διαλέξεων αναπροσαρμόζεται ως εξής:

8 Απριλίου 2024

"The Georgian-Russian Border: Perspectives from the Periphery"

Florian Muehlfried

Professor for social anthropology at Ilia State University (Georgia)

15 Απριλίου 2024

"ΝΕΑ ΜΟΔΑ-НОВА ΜΟΔΑ-NEW FASHION:

***Υλικότητες, πολιτισμικές επιτελέσεις και συνοριακά καθεστώτα
στη μεθόριο μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας"***

Ιωάννης Μάνος

Αναπληρωτής Καθηγητής Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

22 Απριλίου 2024

"Από τα κάτω δραστηριοποίηση και έξοδος από την κυπριακή οριακότητα"

Παυσανίας Καραθανάσης

Διδάκτωρ Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ-ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

8/4/2024 Florian Muehlfried: The Georgian-Russian Border: Perspectives from the Periphery

In my presentation, I will trace the transformation of the border between Georgia and Russia from soft to hard based on the example of the Georgian highland region Tusheti. After the breakdown of the Soviet Union, the border region was managed flexibly and “from below”. This was followed by an internationalisation of border guarding and attempts to its spiritual fortification. These three phases of border guarding can be related to three different models of the state, and of being a citizen.

Florian Mühlfried is a Professor of Social Anthropology at Ilia State University. His publications include the monographs *Mistrust: A Global Perspective* (2019) and *Being a State and States of Being in Highland Georgia* (2014), the edited volume *Mistrust: Ethnographic Approximations* (2018), as well as the co-edited volumes *Sacred Places, Emerging Spaces: Religious Pluralism in the Post-Soviet Caucasus* (2018) and *Exploring the Edge of Empire: Soviet Era Anthropology in the Caucasus and Central Asia* (2011).

15/4/2024 Ιωάννης Μάνος: ΝΕΑ ΜΟΔΑ-НОВА ΜΟΔΑ-NEW FASHION: Υλικότητες, πολιτισμικές επιτελέσεις και συνοριακά καθεστώτα στη μεθόριο μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας

Οι περιοχές Φλώρινας και Βιτολα (Μπίτολα), στα σύνορα μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας, αποτελούν μεθοριακούς τόπους, στους οποίους εκτυλίσσονται ποικίλες και ταυτόχρονες οικονομικές, πολιτικές πολιτισμικές και κοινωνικές διεργασίες. Στο πλαίσιο αυτών των διεργασιών αναμετρώνται ηγεμονικοί λόγοι με διαφορετικές χρονικότητες, νοηματοδοτούνται ποικίλες πρακτικές και υλικότητες και κατασκευάζονται και βιώνονται πολλαπλές κοινότητες. Οι διαδικασίες αυτές εκτυλίσσονται σε πολλαπλά πεδία κοινωνικής δράσης και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους ή απλώς συνυπάρχουν ταυτόχρονα στον ίδιο χώρο, χωρίς απαραίτητα να συνδέονται. Η ανακοίνωση αξιοποιεί το παράδειγμα του γεωγραφικού χώρου της Φλώρινας και της Βιτολα για να εξετάσει τη σχέση ανάμεσα στην πολιτισμική επιτέλεση και τα γεωπολιτικά σύνορα.

Η μεθόριος αυτή προσεγγίζεται ως μια διασταυρούμενη/διατεμνόμενη τοποθεσία (crosslocations), στην οποία διαφορετικές ταξινομητικές λογικές και μορφές ασύμμετρης εξουσίας διαγκωνίζονται για να επιβάλλουν τα δικά τους νοήματα για τη σημασία και την αξία ενός τόπου. Οι δύο περιοχές διαχωρίζονται πολιτικά και οικονομικά από διαφορετικά συνοριακά καθεστώτα όπως αυτά μεταξύ εθνικών κρατών, συνόρων της Ε.Ε. και της ζώνης Schengen αλλά, παράλληλα, δια-συνδέονται γεωγραφικά, πολιτισμικά και ιστορικά. Η ανακοίνωση αξιοποιεί εθνογραφικό υλικό για να συζητήσει τους τρόπους με τους οποίους οι μεθοριακοί πληθυσμοί παράγουν δυναμικά και ενεργητικά εκδοχές της σχέσης των ανθρώπων με τον τόπο μέσα από πολιτισμικές επιτελέσεις που περιλαμβάνουν τη γλώσσα, το χορό, το τραγούδι και τη μουσική.

Ο **Ιωάννης Μάνος** (imanos@uom.edu.gr) είναι αναπληρωτής καθηγητής της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Βαλκανικού Χώρου στο Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Σπούδασε Ιστορία και Αρχαιολογία στο Α.Π.Θ. και Κοινωνική Ανθρωπολογία στα πανεπιστήμια Αμβούργου της Γερμανίας και Sussex της Μεγ. Βρετανίας. Είναι κάτοχος διπλώματος στη μεθοδολογία της κοινωνικής έρευνας από το Graduate School in Social Sciences του πανεπιστημίου Sussex και έχει εργαστεί ως Full Time Visiting Research Fellow στο Sussex European Institute. Είναι Europe regional editor του περιοδικού *Teaching Anthropology* (Royal Anthropological Institute, Λονδίνο). Είναι, επίσης, ιδρυτικό μέλος του ακαδημαϊκού δικτύου για την Ανθρωπολογία και τα Βαλκάνια «Border Crossings», μέλος του Advisory Board και συν-επιμελητής των εκδοτικών του σειρών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στη ΝΑ Ευρώπη και συμπεριλαμβάνουν τα σύνορα και τις συνοριακές περιοχές, το χορό και τη μουσική ως επιτελεστικές μορφές του πολιτισμού, ζητήματα εθνικισμού και εθνοτισμού, πολιτικές του πολιτισμού και της διαφοράς, τη μετανάστευση, ανθρώπινα και μειονοτικά δικαιώματα, εκπαιδευτικές δομές και διαδικασίες, τη διδακτική της ανθρωπολογίας και την επιστημολογία και μεθοδολογία της έρευνας. Οι δημοσιεύσεις του περιλαμβάνουν άρθρα σε

ελληνικούς και αγγλικούς συλλογικούς τόμους, περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων καθώς και συν-επιμέλειες συλλογικών τόμων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

22/4/2024 Παισανίας Καραθανάσης: Από τα κάτω δραστηριοποίηση και έξοδος από την κυπριακή οριακότητα

Η παρουσίαση αντλεί από τη συνεχόμενη ερευνητική μου εμπειρία στη μοιρασμένη κυπριακή πρωτεύουσα, η οποία φιλοδοξεί να προσθέσει ένα κομμάτι στην κατανόηση του, κατά τ' άλλα, πολύπλοκου Κυπριακού Προβλήματος. Εστιάζοντας στον κυπριακό διαχωρισμό, και στα όρια που αυτός δημιουργεί, εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους τα κοινωνικά υποκείμενα προσπαθούν να ανταπεξέλθουν στους επίσημους περιορισμούς. Περιορισμοί κοινωνικοί, πολιτικοί και γεωγραφικοί, που, όμως, εκφράζονται και ως περιορισμοί στην ανάπτυξη της φαντασίας για ένα διαφορετικό αύριο. Ακολουθώντας σύγχρονες ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της έννοιας της οριακότητας, η ανάλυση ξεκινά από της εντός των τειχών Λευκωσία, έναν ενδιάμεσο αστικό χώρο –δίπλα στην Πράσινη Γραμμή– και επιχειρεί να εντάξει τις διαδικασίες που πραγματοποιούνται εκεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ανάλυσης της κυπριακής κοινωνίας μέσα στις συνθήκες που δημιούργησε η ελεγχόμενη επανασύνδεση των δύο πλευρών μετά το 2003. Εφορμώντας από μια χωρική ανάλυση πολιτικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων που τοποθετούνται στο γεωγραφικό και συμβολικό ενδιάμεσο, επιχειρείται η προσέγγιση της συνέχισης του κυπριακού διαχωρισμού ως διατήρηση μιας αβέβαιης και επισφαλούς ενδιάμεσης κατάστασης και προτείνεται η ερμηνεία αυτών των δραστηριοτήτων ως παραδείγματα προσπαθειών που έχουν στόχο την έξοδο από την παρατεταμένη κυπριακή οριακότητα· προσπάθειες, δηλαδή, με στόχο «τη ζωή στην Κύπρο χωρίς Κυπριακό Πρόβλημα», ακόμα και αν η επίσημη λύση του δεν έρθει ποτέ.

Ο **Παισανίας Καραθανάσης** είναι διδάκτορας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν την ανθρωπολογία του χώρου και των πόλεων, τον οπτικό πολιτισμό και την πολιτική ανθρωπολογία. Συγκεκριμένα αφορούν στους αστικούς πολιτισμούς και στους αμφισβητούμενους χώρους των πόλεων και των συνοριακών περιοχών. Έχει ασχοληθεί ερευνητικά με αστικές πρακτικές όπως την τέχνη του δρόμου, τη δημόσια τέχνη και τον ακτιβισμό, και έχει πραγματοποιήσει συμμετοχική παρατήρηση με πολιτικές και καλλιτεχνικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στην Αθήνα, και στα συνοριοτοπία της Μυτιλήνης και της Λευκωσίας. Άρθρα του έχουν δημοσιευθεί σε ακαδημαϊκά περιοδικά και συλλογικούς τόμους, έχει συμμετάσχει ως ομιλητής σε διεθνή συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό και στη διοργάνωση και επιστημονική επιμέλεια πάνελ συζητήσεων σε συνέδρια και φεστιβάλ. Έχει συνεργαστεί ως μεταδιδάκτορας ερευνητής με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ, ως διδάσκοντας με το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ως συντονιστής ακαδημαϊκών και εκπαιδευτικών δράσεων με το Φεστιβάλ Εθνογραφικού Κινηματογράφου της Αθήνας-Ethnofest και είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Κοινωνικών Ανθρωπολόγων Ελλάδας-ΣΚΑΕ.